

O O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

MEHMONXONA XO'JALIGINI TASHKIL ETISH

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	1000000	-	Xizmatlar
Ta'lim sohasi:	1010000	-	Xizmat ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishi:	61010200	-	Aholi va turistlarning ovqatlanishini tashkil etish servisi

Fan/modul kod MXTE206	O'quv yili 2024 - 2025	Semestr 5	Kreditlar 8
Fan/modul turi Tanlov	Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 3
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish	18	18	240
2.	I.Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad – mehmonxonalar faoliyatini takomillashtirish, sohada eng yaxshi boshqaruv qarorlarini qabul qilish, mehmonxona xizmatlarini taklif etish jarayonlari va turlarini takomillashtirish, ularning sifat ko'rsatkichlariga ta'sir ko'rsatuvchi omillarni o'rganishdan iboratdir. Fanning vazifasi – “Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish” fanining maqsadi va vazifalarini bilish, mehmonxona korxonasi haqida tushuncha berish, mehmonxona bo'limlari va ularning ishini, xodimlar faoliyatini samarali tashkil etishni o'rganish to'g'risida talabalarda tasavvur hosil qilishdir.		
3.	II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. «Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish» fanining predmeti, maqsadi va vazifalari «Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish» fanining predmeti, maqsadi, vazifalari, tadqiqot uslublari va turizm sohasida tutgan o'rni. “Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish” fanining nazariy va amaliy yo'nalishlari. Fanining fanlar tizimidagi o'rni va boshqa fanlar bilan aloqasi. 2-mavzu. Zamonaviy mehmonxonalarning turlari va tasniflash tizimi Joylashtirish vositalari va tizimi. Mehmonxonalarni tavsiflovchi belgilar: hududiy joylashuvi, nomer fondining sig'imi, qavatligi. Lyuks mehmonxonalar. Apartamentlar. Motellar. Kurort mehmonxonalari. Idoraviy mehmonxonalar. Taymsher. Kempinglar. Flaytellar. Rotellar. Botellar. Mehmonxonalarning funksional vazifalari. Dunyoning g'aroyib mehmonxonalari. Dunyoning eng yirik va eng qimmat mehmonxonalari. Mehmonxonalarni tasniflash tartibi. Tasniflash jarayonidagi asosiy talablar. Yevropa tasniflash tizimlari: Fransiya milliy tasniflash tizimi, Germaniya tasniflash tizimi. O'zbekiston respublikasida mehmonxonalarni tasniflash tizimi.		

	ma'lumotlari milliy bazasi.
8	O'quv dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy kengashining 2023-yil ____avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ _____)
9	Fan/modul uchun ma'sullar: Daminov Mirvohid Isroil o'g'li- SamISI, "Turizm" kafedrası kata o'qituvchisi.
10	Taqrizchilar: Abiyev J.N. – SamISI, "Turizm" kafedrası dotsenti, PhD Turdaliyeva D. – "Dilimah" mehmonxonasi direktori

	etish; mehmonlarga ovqatlantirish xizmatini tashkil etish; mehmonxona xo'jaligida me'yoriy hujjatlar bilan ishlash haqida <i>ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim</i> .
5	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha test yoki yozma ishni topshirish va eng muhimi mustaqil ish sifatida berilgan dasturiy mahsulot topshiriqlarini bajarish.</p>
7	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Amriddinova R. va boshqalar. «Mehmonxonalarda xodimlar faoliyatini boshqarish» –T: «Fan va texnologiya» O'quv qo'llanma. 2018 yil. 2. Tuxliyev I.S., Abduhamidov S.A.Turizm:nazariya va amaliyot –T: «Fan va texnologiya» Darslik 2021 y 3. The Family Business in Tourism and Hospitality. Donald Gets, Jack Carlsen and Alison Morrison. CABl Publishing. Cambridge, MA 02139, USA. 4. Managing tourism and hospitality service. Theory and International Applications. Bruse Prideaux, Gianna Moscardo, Eric Laws. Lndon UK. British library <p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Тухлиев Н. Т., Абдуллаева Т., Менеджмент и организация бизнеса в туризме Узбекистана. - Т.: ГНИ Узбекистон миллий энсиклопедияси, 2006. 6. Филипповский Йе.Йе. Шмаров Л.В. Экономика и организация гостиничного хозяйства. — М.: Финанси и статистика, 2003. 7. Федсов ВТ. Культура сервиса. - М.: ПРИОР, 2001. 8. Куликова М.Ш., Конишев И.В. Комментарий к отделним вопросам применения законодательства РУз, регламентирующего деятельность предпринимателей в сфере туристской индустрии. ИООФСУ. Ташкент-2003. <p>Axborot manbaalari</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. www.gov.uz.-O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. 10. www.lex.uz.-O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari

<p>3–mavzu. Mehmonxonalar dizayni va unga qo‘yiladigan talablar</p> <p>Mehmonxonalar dizayni, interer va eksterer tushunchalarining mohiyati va ahamiyati. Mehmonxona dizaynini shakllantirishda xalqaro talablar. Mehmonxona intererini stilistik yo‘nalishlari. Mehmonxona intererini shakllantirishning tarixiy, zamonaviy va etnik stillari. O‘zbekiston mehmonxonalari dizayni.</p>	<p>4–mavzu. Mehmonxonalarda ko‘rsatiladigan asosiy va qo‘shimcha xizmatlar</p> <p>Mehmonxonalarda ko‘rsatiladigan xizmatlar tarkibi, mehmonxonalarda ko‘rsatiladigan asosiy xizmatlar, bronlashtirish, transport xizmati, qabul qilish va joylashtirish xizmati, ovqatlantirish xizmati mehmonxonalarda ko‘rsatiladigan qo‘shimcha xizmatlar, kimyoviy tozalash xizmati, kir yuvish xizmati, rekreatsion davolash va sog‘lomlashtirish xizmati, SPA- xizmatlari.</p>
<p>5–mavzu. Mehmonxonalarda yuqori martabali shaxslarga xizmat ko‘rsatishni tashkil etish</p> <p>Mehmonxona mijozlari va ularning xos xususiyatlar. Mehmonxonalarning yuqori martabali mijozlarining o‘ziga xos xususiyatlari. Mehmonxonalarda yuqori martabali mijozlarga xizmat ko‘rsatishni tashkil etish jarayonlari</p>	<p>6-mavzu. Mehmonxonalarda qabul qilish, joylashtirish va ovqatlantirish xizmatini tashkil etish</p> <p>Mehmonxonaning qabul qilish va joylashtirish xizmati. Front office-bo‘limi xizmati. Front office-bo‘limi xodimlarining vazifalari. Mehmonxonada nomer va joyni bron qilish tartibi. Kafolati bron, guruhli bron. Tashrif buyuradigan mehmonlarni ro‘yxatdan o‘tkazish va joylashtirish. Turistik guruhni ro‘yxatga olish xususiyati. Joylashib bo‘lgan mehmonlar bilan hisob-kitob qilish turlari va ularni kuzatib qo‘yish. Qabul qilish xizmatini jihozlash tartibi. Mehmonxona restorani faoliyatini tashkil etishning o‘ziga xos xususiyatlari. Mehmonxona restoranining joylashuvi. Restoran dizayni. Restoran xodimlari vazifalari. Metrdotel vazifalari. Ofitsiantga qo‘yilgan umumiy talablar. Restorandagi xizmatlar turi. Menyu. Mehmonxona oshxonasi tarkibi. Banket servis. “Room Service”—nomerda xizmat ko‘rsatishni tashkil etish</p>
	<p>7-mavzu. Mehmonxonalarning yordamchi bo‘limlari va sanitariya-gigiyenik talablar</p> <p>Injenerlik xizmati. Injenerlik xizmatining vazifasi. Xavfsizlik xizmati. Xavfsizlik xizmatining tarkibi. Mehmonxonadan mehmonlar xavfsizligini taminlashning umumiy qoidalari. Mehmonxonaning harid xizmati. Nomer fondiga qo‘yiladigan sanitariya-gigiyenik talablari. Mehmonxonaning mijozlar yashaydigan qismiga qo‘yilgan sanitariya-gigiyenik talablar.</p>

<p>Nomerda tozalash ishlarini tashkil etishda sanitariya-gigiyenik talablar. Har xil tozalash ishlarini bajarishda sanitariya-gigiyenik talablar. Mehmonxona xo'jaliklarida sanitariya-gigiyena talablarining huquqiy-me'yoriy asoslari. Mehmonxonada ovqatlanirish xizmatlarini amalga oshirishda sanitariya-gigiyena talablari. Mehmonxona restoranining joylashuvida qo'yilgan sanitariya-gigiyena talablar. Mehmonxonaning ovqatlanirish bo'limi xodimlariga qo'yilgan sanitariya-gigiyena talablar. Mehmonxona oshxonasiga qo'yilgan sanitariya-gigiyena talablar. Mehmonxona restoraniga qo'yilgan sanitariya-gigiyenik talablari.</p> <p>8-mavzu. Mehmonxonada turistlarning bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazish yo'llari</p> <p>Turli xil animatsion dasturlar tayyorlash. Ko'rgazmalar yaratish. Banketlar tashkil qilish. Turistlarni qiziqtiruvchi o'yinlar tashkil qilish. Sport mashg'ulotlari bilan bog'liq o'yinlar tashkil etish. Kino, teatrlarga aylantirish. Musiqiy konsertlar uyushtirish. Hunarmandchilik sohasining beqiyos asarlarini ko'rsatish. Milliy an'alarimiz, milliy urf-odatlarimiz bilan tanishtirish.</p> <p>9-mavzu. Mehmonxona xodimlari faoliyatini tashkil etish va mijozlari o'rtasidagi munosabatlar etikasi</p> <p>Mehmonxonalarda xodimlarni boshqarish. Ishchi kuchini mehnatga rag'batlantirish. Menejerga qo'yilgan talablar. Mehnat jamoalarini shakllantirish. Xodimlarni tanlash. Xodimlarni o'qitish va malakasini oshirish. Mehmonxona biznesi. Xodimning huquq va majburiyatlari. Ish beruvchining huquq va majburiyatlari. Mehnat shartnomasi va uni bekor qilish shartlari. Mehnatni muhofaza qilish. Mehmonxonada xizmat ko'rsatuvchi xodimlar faoliyatini baholash usullari. Xalqaro mehmonxona biznesida xodimlarni boshqarish. Mehmonxonalarda xodimlar va mijozlar o'rtasidagi munosabatlar. Mehmonxona xodimlarining mijozlarga murojaat qilish qoidalari. mijozlarga xizmat ko'rsatish etiketi qoidalari. Mijozlardan tushgan shikoyat va e'tirozlar bilan ishlash va ularni hal etish. Mehmonxona xodimlarining kasbiy etikasi. Xodim va rahbar o'rtasidagi muloqot etikasi. Xodim va xodim o'rtasidagi muloqot etikasi. Korporativ madaniyatning ahamiyati.</p> <p>III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar <i>Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Mehmonxona xo'jaligini tashkil etish» fanining predmeti, maqsadi va vazifalari. 2. Zamonaviy mehmonxonalarning turlari va tasniflash tizimi. 3. Mehmonxonalar dizayni va unga qo'yiladigan talablar. 4. Mehmonxonalarda ko'rsatiladigan asosiy va qo'shimcha xizmatlar. 5. Mehmonxonalarda yuqori martabali shaxslarga xizmat ko'rsatishni tashkil etish.
--

<ol style="list-style-type: none"> 6. Mehmonxonalarda qabul qilish, joylashtirish va ovqatlanirish xizmatini tashkil etish. 7. Mehmonxonalarining yordamchi bo'limlari va sanitariya-gigiyenik talablar. 8. Mehmonxonada turistlarning bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazish yo'llari. 9. Mehmonxona xodimlari faoliyatini tashkil etish va mijozlari o'rtasidagi munosabatlar etikasi. <p>IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar <i>Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mehmonxona va ulardagi xizmatlarning rivojlanish tarixi. 2. Zamonaviy mehmonxonalarning turlari. 3. Mehmonxonalarni tasniflash tizimi. 4. Mehmonxonalarning me'morchilik va texnik yechimlari. 5. Mehmonxonalarda ko'rsatiladigan asosiy va qo'shimcha xizmatlar. 6. Mehmonxona biznesida xizmat ko'rsatishning mohiyati. 7. Mehmonxonalarda qabul qilish va joylashtirish xizmatini tashkil etish. 8. Mehmonxona nomer fondiga xizmat ko'rsatishni tashkil etish. 9. Mehmonxonadagi yordamchi xizmatlar. 10. Mehmonxonalarda ovqatlanirish xizmatini tashkil etish. 11. Mehmonxona uchun sanitariya-gigiyenik talablar. 12. Mehmonxonada turistlarning bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazish yo'llari. 13. Mehmonxonalarda sifatli xizmat ko'rsatishni tashkil qilish. 14. Mehmonxona xodimlari faoliyatini tashkil etish. 15. Mehmonxona xodimlari va mijozlari o'rtasidagi munosabatlar etikasi. 16. Mehmonxona mijozlari psixologiyasi ni o'rganishning ahamiyati. 17. Mehmonxona xo'jaligi faoliyati samaradorligini oshirish yo'llari. <p>V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <ul style="list-style-type: none"> - mehmonxonalar va joylashtirish vositalari, ularning rivojlanish tarixi hamda ularda qo'rsatiladigan xizmatlar turlari; mehmonxona industriyasining asoschilari va ularning faoliyati; mehmonxona xodimlarining mijozlar bilan munosabatda bo'lish qoidasi; mehmonxona iqtisodiyotiga ta'sir qiluvchi omillar va ularni bartaraf etish yo'llari; mehmonxona xo'jaligida foydalaniladigan me'yoriy hujjatlar va ulardan foydalanish haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>; - «Mehmonxona xizmatlarini tashkil etish» fanining predmeti, maqsadi va vazifalari; mehmonlarga ko'rsatiladigan asosiy va qo'shimcha xizmatlarni tashkil qilish yo'llari; mehmonlarga xizmat ko'rsatish jarayonini tashkil qilishda xorij tajribasi; mehmonxona xo'jaligida xodimlar etiketi; sanitariya-gigiena talablarini; mehmonxona xo'jaliklarida foydalaniladigan jihozlar va ularga qo'yiladigan talablarni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; - mehmonlarni qabul qilish va joylashtirish; mehmonxonalarda nomerlarni bron qilish; mehmonxonalarda turli tozalash ishlarini tashkil
4